

Suomen Paimenkoirayhdistys ry

SPKY LAMMASKILPAILUJEN SÄÄNNÖT

(Sääntöjä päivitetty 26.4.2026)

Yleiset kilpailusäännöt **omalla sivullaan**

Paimennuskilpailujen tavoitteena on testata koiran ja ohjaajan kykyä yhteistyössä käsitellä ja siirtää lampaita erilaisissa työkäyttöä vastaavissa tilanteissa ja olosuhteissa. Paimennuskilpailut tukevat ja edistävät paimenkoirien koulutusta ja jalostusta, työkäyttöä ja hyvää eläinten käsittelyä Suomessa. Ohjaajan tulee kaikessa toiminnassaan, niin kilpailuissa kuin niiden ulkopuolella, huolehtia eläinten hyvinvoinnista.

Tuomari arvostelee koko kilpailun ajan huomioiden lampaiden käyttäytymisen ja muut suoritukseen vaikuttavat olosuhteet.

Tuomarin tulee keskeyttää suoritus, jos eläinten hyvä käsittely vaarantuu.

Lammaskilpailujen säännöt pdf-tiedostona.

Yleiset ohjeet

Lammaskilpailuissa on kolme kilpailuluokkaa:

Luokka 1: aloittelevat koirat ja ohjaajat

Luokka 2: harjaantuneet koirat

Luokka 3: pitkälle koulutetut koirat

Siirtyminen luokkien välillä tapahtuu omaehtoisesti ilman ikä- tai tulosrajoja. Koira siirtyy ylempään luokkaan silloin kun se on startannut SPKY:n kilpailussa ylemmässä luokassa.

Koiralla on oikeus siirtyä kerran kilpailu-uransa aikana yhden luokan alaspäin. Siirtyminen lasketaan aina siitä ylimmästä luokasta, jossa koira on osallistunut SPKY:n kilpailuun. Ohjaaja vastaa itse siitä, että ilmoittaa koiran oikeaan luokkaan. Mukaan lasketaan ainoastaan SPKY:n kilpailut – muut kotimaiset tai ulkomaiset kilpailut eivät vaikuta koiran kilpailuluokkaan.

Koiran vaihtaessa omistajaa voi uusi omistaja siirtää koiran haluamaansa luokkaan. Edellytyksenä on, että omistajuus on siirtynyt pysyvästi myös SPKY:n tai muussa rekisterissä kuten Ruokavirasto. Tämä oikeus ei koske laina- tai vuokra-koiria tai muita väliaikaisia järjestelyjä.

Mestaruuskilpailuihin koira osallistuu aina sen mukaan, mikä on ylin luokka, jossa se on osallistunut SPKY:n kilpailuun. Kertaluonteinen luokan alennus ei vaikuta mestaruuskilpailuluokan määräytymiseen.

Koira, joka on kilpailupäivänä alle 3-vuotias, saa kilpailla sekä kakkos- että kolmosluokassa ohjaajan päätöksen mukaisesti. Koiran täytettyä kolme se kilpailee siinä ylimmässä luokassa, jossa se on startannut.

Järjestämässään / tuomaroimassaan kilpailukokonaisuudessa järjestäjälle / tuomarille varataan yhtä monta paikkaa, kuin kilpailijalla on mahdollisuus osallistua yhteensä ko. kilpailukokonaisuudessa, kuitenkin enintään 2 koiraa / luokka / ohjaaja.

Lammaskilpailut käydään kolmen – viiden lampaan ryhmillä. Karsintakilpailuissa aina viisi lammasta.

Kilpailujen osa-alueiden säännöt ja suoritusohjeet:

Säännöt koskevat kaikkia luokkia. Luokkien 1 ja 2 poikkeukset esitetty lopussa.

Hakukaari (20 p)

Hakukaaren, noston ja kuljetuksen tarkoituksena on mitata koiran kykyä koota ja tuoda eläimet ohjaajalle. Koiran tulee olla

vapaasti lähtötolpan lähellä lähetettäessä hakuun. Lähdön tulee tapahtua etuviistoon vasemmalle tai oikealle ja lähtösuunnan tulee olla tuomarin selkeästi havaittavissa. Ohjaajan tulee jäädä seisomaan lähtötolpalle (ei koske I-luokkaa). Hyvä hakukaari on puolikkaan päärynän muotoinen, leveimmillään eläinten kohdalla. Koiran ei tule pysähtyä ennen kuin se on saavuttanut tasapainopisteen. Tasapainopiste on piste, josta koira voi nostaa lauman suoralla linjalla kohti hakuporttia/ohjaajaa. Mikäli lauma on liikkunut hakutolpalta sivuun tai lampailla on voimakas veto sivusuuntaan, voi tasapainopiste olla hakukaarella joko ennen tai jälkeen hakutolpan ja hakuporttien muodostaman linjan. Hakukaaren lopussa koiran tulee joko pysähtyä tai selkeästi hidastaa vauhtia; tämän tulee tapahtua riittävän kaukana siten etteivät lampaat häiriinny.

Koiran ei tulisi tarvita ohjeita hakukaaren aikana ja lisäohjeista vähennetään pisteitä. Liikkeessä annettu ohje on pienempi virhe, kuin koiran pysäyttäminen ja uuden käskyn antaminen. Lisäohjeesta mitä koira ei tottele vähennetään enemmän pisteitä kuin noudatetusta. Mikäli koira leikkaa linjan lauman ja lähtötolpan välillä (linja jatkuu myös lähtötolpan taakse) vähennetään pisteitä vähintään 15.

Nosto (10 p)

Hakukaaren lopussa koiran tulee joko pysähtyä tai selkeästi hidastaa vauhtia. Koiran tulee ottaa lampaat hallintaansa itsevarmasti ja rauhallisesti. Koiran ei tule rynnätä tai säikäyttää lampaita, eikä sen toisaalta tule nostaa liian hitaasti tai tehottomasti. Noston tulee olla hallittu ja lampaiden tulee liikkua suoraa linjaa kohti hakuportteja / lähtötolppaa. Pisteitä vähennetään mikäli nosto suuntautuu vinoon, on tarkoituksettoman hidas tai koiraa joudutaan ohjeistamaan liikaa.

Kuljetus ohjaajalle (20 p)

Noston jälkeen lampaiden tulee kulkea hallitulla tempolla suoraan kohti hakuporttia (leveys noin 6m) / ensimmäistä kohdetta, josta edelleen suoraa linjaa kohti lähtötolppaa. Mikäli lampaat poikkeavat suoralta linjalta, ne on tuotava takaisin linjalle mahdollisimman suoraan, mutta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Poikkeamilta linjalta ja hakuportin ohittaneista lampaista vähennetään pisteitä, samoin lauman pysähtelystä tai liiallisesta vauhti vauhdista. Ohitettua hakuporttia ei saa yrittää uudelleen. Lähtötolppa kierretään ajon suuntaisesti tiukalla käännöksellä.

Ajo (30 p)

Ajon tarkoitus on mitata koiran kykyä kuljettaa laumaa suoria linjoja pitkin, tasaisesti hallitulla tempolla. Koiran tulee osoittaa kykyä kuljettaa lampaita vakaasti ja tehokkaasti ilman liiallisia käskyjä.

Ajo voi olla vasen- tai oikeakätinen ja alkaa lampaiden ylitettyä lähtötolpan linjan. Ensimmäisen portin (leveys noin 6 metriä) jälkeen lampaat on käännettävä suoralle linjalle kohti seuraavia portteja niin tiukasti kuin käytännöllistä. Toisen portin jälkeen lampaat on vastaavasti käännettävä suoralle linjalle kohti jakoringin keskipistettä. Ajo loppuu kun kaikki lampaat ovat jakoringissä.

Mikäli lampaat poikkeavat linjalta, ne on tuotava takaisin linjalle mahdollisimman suoraan, mutta tarkoituksenmukaisella tavalla. Kaikki ajoportit on yritettävä selvästi suorittaa. Mikäli lampaat ohittavat porttilinjan, porttia ei saa yrittää suorittaa uudelleen.

Ajossa tärkeitä ovat suorat linjat, tiukat käännökset porteilla ja lampaiden hallittu ja tasainen tempo. Porttiaukon ohittaneista eläimistä, linjoilta poikkeamisesta, liian nopeasta vauhdista ja lauman pysähtelystä vähennetään pisteitä. Koira ei tulisi ylittää kuljettavaa linjaa lampaiden kulkusuuntaan nähden edestä. Pyöriminen lampaiden ympärillä tai lampaiden kääntäminen tulosuuntaan ovat suuria virheitä. Tuomari huomioi arvostelussa ja pisteytyksessä kilpailuun vaikuttavat olosuhteet.

Jako (10 p)

Jaon tarkoitus on testata koiran kykyä jakaa ja pitää erillään kahta lammasta muusta laumasta. Jaon tulee tapahtua jakoringin sisällä, jonka jälkeen koiran on osoitettava selvää kykyä hallita erotettuja lampaita. Tämä voi tapahtua joko ringin sisä- tai ulkopuolella. Epäonnistuneesta yrityksestä, käyttämättä jätetystä tilaisuudesta ja ringistä poistuneesta lampaista vähennetään pisteitä. Mikäli osa eläimistä on merkitty, erotetaan jaossa kaksi merkitsemätöntä lammasta. Jakoringin halkaisija on 36 m.

Häkki (10 p)

Koira kokoa lampaat paikkaan, josta ne on käytännöllisintä häkittää. Ohjaaja siirtyy häkille ja koira tuo lampaat suoraa linjaa kohti häkin aukkoa. Portin saa avata vasta kun koira on koonnut lampaat. Ohjaaja ei saa koskea lampaisiin eikä työntää niitä

portilla häkkiin. Portin köydestä ei saa päästää irti häkityksen aikana. Häkitys loppuu, kun kaikki lampaat ovat häkissä ja portti on täysin kiinni. Tämän jälkeen ohjaaja päästää lampaat ulos ja sulkee portin.

Häkin koko on yleensä 2400 X 2700, naru portissa 2000 mm. Häkin tilalla voi olla vaihtoehtoisesti esim. ränni tai häkki ilman porttia tai takaseinää. Tavoitteena on että lampaat häkitetään rauhallisesti suoraa linjaa pitkin. Pisteitä vähennetään esim. mikäli lampaat eivät kulje häkille suoraan, osa ohittaa porttiaukon, kiertää häkin tai häkitys on tarkoituksettoman hidas.

Single (10 p)

Singlen tarkoitus on mitata koiran ja ohjaajan kykyä erottaa yksi lammas laumasta. Koira kuljettaa lampaat suoralla linjalla jakorinkiin ohjaajan vaikuttamatta lampaisiin. Yksi lammas erotetaan laumasta jakoringin sisäpuolella. Kuten jaossa, koiran (ei ohjaajan) tulee erottaa lammas, jonka jälkeen koiran on osoitettava selvää kykyä hallita erotettua eläintä joko ringin sisä- tai ulkopuolella. Tuomarin tulee hyväksyä suoritus vasta kun koira on osoittanut kykynsä pitää lammas erillään laumasta. Epäonnistuneesta yrityksestä, käyttämättä jätetystä tilaisuudesta ja ringistä poistuneesta lampaista vähennetään pisteitä. Mikäli osa eläimistä on merkitty, erotetaan merkitty lammas.

LUOKKAKOHTAISET SÄÄNNÖT

LUOKKA 1

Haku – Nosto – Kuljetus (20 p – 10 p – 20 p)

Hakumatka 70-100 m. Ohjaaja saa auttaa koira haussa esim. siirtymällä itse lähemmäksi lampaita. Kuljetuksessa ei ole hakuportteja. Mikäli ohjaaja on siirtynyt pois lähtötolpalta, tuomari vähentää kuljetuksen pisteitä suhteessa hakumatkaan.

Ajo (30 p)

Osuus 1: Poispäin ajona, pituus mielellään 100 m. Koira ajaa lampaita edellään. Ohjaaja voi kulkea koiran rinnalla, reilusti sivulla tai takana. Mikäli ohjaaja suorittaa poispäinajon peruskuljetuksena ohjaaja-lampaat-koira järjestyksessä, menettää hän pisteet tältä osuudelta. Tuomari arvioi tilanteen huomioiden kilpailun olosuhteet. Ensimmäisen portin jälkeen (osuus 2) ohjaaja voi halutessaan siirtyä lampaiden eteen ja jatkaa tästä eteenpäin peruskuljetuksena. Tuomari voi kilpailun olosuhteet huomioiden siirtää poispäinajon osuudelle 2 tai 3.

Häkki (10 p)

Ei poikkeuksia.

LUOKKA 2

Hakukaari – Nosto – Kuljetus (20 – 10 – 20 p)

Hakumatka 100-200 m. Ohjaajan tulee pysyä lähtötolpalla. Kuljetuksessa voi olla hakuportti.

Ajo (30 p)

Suoritetaan poispäin ajona kuten 3-luokassa. Osuus 1: Matka ensimmäiselle ajoportille mielellään 100 m. Ohjaaja seisoo lähtötolpalla. Mikäli ohjaaja poistuu tolpalta ennen kuin lampaat ovat ylittäneet ensimmäisen portin linjan, voi hän menettää tämän osuuden pisteet. Tuomari arvioi tilanteen huomioiden kilpailun olosuhteet. Kun lampaat ovat ylittäneet ensimmäisen portin linjan, ohjaaja voi halutessaan siirtyä ohjaamaan koira sen taakse tai huomattavan kauas sivulle siten, että koira – ei ohjaaja – ajaa lampaita. Ohjaajan paikka ei ajon ensimmäisen osuuden jälkeen vaikuta pisteytykseen.

Jako (10 p)

Laumassa ei ole merkittyjä lampaita. Jako voidaan suorittaa määrätyllä alueella, mutta jakorinki ei ole määräävä kuten kolmosluokassa.

Häkki (10 p)

Ei poikkeuksia.

LUOKKA 3

Hakumatka vähintään 200 metriä. Ajon kunkin sivun pituus mielellään vähintään 100 m. Mikäli hakumatka on minimimittainen tulisi ajon pituuden olla vähintään 300 m.

1- ja 2-luokan mestaruuskilpailujen lisäsäännöt

Luokan 1 mestaruuskilpailussa lähetys tapahtuu lähtötolpalta eikä ohjaaja saa lähteä tolpalta auttamaan haussa. Ajetaan poispäinajona ensimmäiselle ajoportille, ei saa vaihtaa peruskuljetukseen. Tämän jälkeen ohjaajan paikka vapaa.

Luokassa 2 ohjaajan tulee pysyä lähtötolpalla koko ensimmäinen ajo-osuus. Tämän jälkeen ajo kuten normaalissa kakkosluokassa.

Luokan 2 mestaruuskilpailuun saa osallistua vain koiralla, joka ei ole startannut SPKY:n 3. luokassa.

Suositus on, että mestaruuskilpailuissa hakumatkan pituus on luokakohtainen maksimimatka olosuhteiden näin salliessa.

Suomi Nursery

Nursery on nuorille, alle 3-vuotiaille ja ko. kilpailuvuonna 3-vuotta täyttävillä koirille järjestettävä 3-luokan kilpailu.

